

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyed évre 1 frt 25 kr. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 4 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára bélyegen kívül 8 kr. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
Hivatalos hirdetések 100 szög 1 frt 30 kr. minden további megkezdett 100 szó után 1 frttal több.

Éljen ifj. gróf Zichy János a nyitrai kerület néppárti képviselő-jelöltje!

A választás előtt.

(D.) Tavaszra nyílik a természet, mi nyitraiak pedig választás előtt állunk. Vajjon új életet, a nemzeti erő fellendülését fogja-e jelenteni reánk is a szerdai nap? Mi azt hisszük, hogy igen. Felemelt fővel állunk ugyanis az ország előtt s az elvtársak millióinak hazafias lelkesedéssel hirdethetjük, hogy mi a néppárt zászlaját itt e kerületben becsülettel és hozzátehetjük: sikerrel körülhordoztuk. A nép lelke befogadta a magot s az ige termő talajra talált. Elértük azt, hogy minden, amit a hivatalos presszió le nem nyugozott, vagy az érdek elfogulva nem tart, az ország ősi tradícióit és a megtisztult alkotmányos elveket képviselő néppárt programjának hódol.

Soha e kerület szebb választási napokat nem látott. Szertejártak a törvény tilalma dacára a hivatalos hadak s nem volt aki rájuk hallgasson; inzultusokat akartak provokálni s verekedni senki sem akart; katonaságot hoztak a nép nyakára, s a nép nem vette zokon a terhet; mert a néppárt elvei a vértanu kitartását s a hősök erejét egyszerre csepegtették itt a választókba. A korrupció szinte meghökken, mert a szegénység legnagyobb részben soha nem tapasztalt ellenállással fogadta.

A háromszínű zászló tehát, melyre ifj. Zichy János gróf neve írva van, ily férfiak kezében vonul táborba a szerdai napon. A kicsinyes fogások megapaszthatják a pártbeliek számát, Tarnóczy szabadkőmives lelkülete módosíthatja a szavazás menetét: de egy a bizonyos, az, hogy a szerdai nap a néppárt győzelmét jelenti Nyitrán.

S e napnak történeti jelentősége lesz a jövőre, a mint egyáltalán maga a néppárt új fordulatot jelez a nemzeti élet fejlődésében. Mert a kormánypart vihette a nemzetet az anyagi és erkölcsi tönk szélére, de amint egyszer vallását támadta meg, amint Magyarországot ősi keresztény jellegéből kivetkőztetni akarta, a nemzet géniusza sirva fakadt, felgyúrte ujjait s elemi erővel hadat üzent a lelketleneknek, megfogadván, hogy ezeket el kell söpörnie a föld színéről.

A néppárt azon bajnok, akit e siró géniusz szelleme szállott meg, kire a nemzet jövőjét bizta, mint Széchenyi Istváura 48

előtt. Itt Nyitrán most csak helyi próba-csatározása lesz az új pártnak, a nagy győzelem reá majd az általános választásoknál vár. De a nyitrai kerület már most egy megművelt föld, kész talaj — a jövő fejleményekre. A nemzet siró géniusza itt fogékony lelkekre talál mindenha. Mert velünk többen éreznek ám, mint a külső látszat mutatja. Mi sokan vagyunk itt. Bizonyítéka ennek az, hogy a kormánypart hivatalos vezetői nem tehettek egy lépést is a választási campagne alatt, hogy mi nekünk arról tudomásunk nem lett volna. Saját embereik, a kiket nem is ismerünk, minden mozzanatról, minden tervükről anonim levelekben értesítettek bennünket, hogy legalább ily módon szolgálják az ügyet, melyhez lelkük titkon vonzódik. Igen a néppárt hódító szelleme még a hivatalos vasláncok szemeit is megtörte.

Egy lelkes tábor, hazája jobb sorsáért, vallásáért küzdő sereg fog tehát vonulni szerdán a választási urnához, olyan sereg, aminőt még Nyitra nem látott.

Midőn pedig most a választás küszöbén lelkünk egész lelkesedésével tekintünk reátok tisztelt elvtársak, kik e nyomorult, vesztegetésekkel teli időben is az elvek tiszteletét megőriztetek, midőn üdvözlünk titeket, nem tehetjük, hogy hozzátok és az ellentábor híveihez is ez utolsó órában néhány buzdító szót ne intézzünk.

Most az utolsó pillanatokban sok csábításnak, sok támadásnak és presszióknak lesztek kitéve elvtársak, mert azt mondják, sőt nyíltan hirdetik, hogy az államtitkárnak „minden áron” meg kell szerezni a mandátumot. Legyetek kitartók, mert a csábítás csak akkor ejti meg az embert, ha maga enged neki. A fenyegetés csak a kétségbeesettnek fegyvere, mely rajtatok sebet nem ejthet, mert megvéd benneteket a törvény s vezetőiuk erélye, akik segítségtekre lesznek. Ne ragadtassátok el magatokat semmi visszatartásra, de álljatok mint férfiak, kiket még a szélvész sem képes ledönteni. Szent az ügy, melyért küzdötök, ez áldozatot érdemel. Millió és millió elvtárs néz rátok most az országban, hála és elismerés fog kísérni benneteket részükről, ha kitartók lesztek.

Ti pedig, akik vagy muszájból, vagy té-

ves meggyőződésből álltok velünk szemben, most ez utolsó órában gondoljátok meg szavazatotok egész súlyát. Ti katolikus vallású ellenfelek, kivált ti hivatalnokok, lesz-e anyni lelkierőtök követ dobni anyátokra, az egyházra, mely most sértett vallási jogaiért küzd; megengedi-e lelkiismeretetek pillanatnyi előnyért, vagy szolgaságból egy nagy terhet, bünt venni lelketekre, mely halálos ágyatokon is nyomni fog? Mert nem olyan jelentőségű ám ez a választás, mint az előbbieket voltak, midőn egyszerűen a politikáról volt szó. Most vallás áll előtérben, az a vallás, melyben nevelkedtetek, melyhez legkedvesebb gyermekkori emlékeitek fűződnek. Képesek volnátok-e ezt megtagadni most, midőn az éppen védelemre szorul, midőn azt politika neve és címe alatt letiporni akarják? Még egyszer kérdünk, csatlakozhatnátok-e a kaján ellenséghez? A gondolkodó és lelkiismeretes férfi azt nem teheti — semmiért. Lám a protestáns, a zsidó soha sem teszi, miért legyen csak a katolikus hűtelen vallásához?

Mondjátok meg azoknak, akik a hivatal címén ily áldozatot követelnek tőletek, hogy becsületes főnök csak becsületes munkát kíván alantasaitól, de nem azt, hogy lelkiismereti dolgokban meggyőződése ellen cselekedjék. Még a zsarnok is a XIX. század végén csak nehezen nyul másnak a vallásához.

És most Isten szent nevében készülünk a legszebb alkotmányos jogunk gyakorlásához. Ha végig kitartunk, akkor az ellenfél hallatlan üzérkedése s minden törvényt gúnyoló eljárása dacára csak egy eredménye lehet a szerdai választásnak — a néppárt győzelme. Fel tehát férfiak, kibontva a szent ügy zászlaja!

A néppárt a galgóci kerületben.

Lelkesedést — írják a lapunknak Galgócra — merítve a szomszéd nyitrai választókerület közönségének valóban heroikus magatartásából mi is kibontottuk a néppárt zászlaját! Galgócra Brucker Ágoston ur buzgólkodása folytán, az egész választó-kerület papsága, szívvel-lelekkel a néppárt programjához csatlakozott. Fényes tanubizonyosága volt eme egyöntetű összetartásnak az általa f. hó 11-én Pöstyénbe egybehívott gyűlés, melyen a néppártot megalakították. Tizenketten személyesen jelentek meg, a többiek, kettő kivételével, képviseltették magukat, de a hiányzó kettőről is meg vagyunk győződve, hogy csakis közbejött hi-

vatalos teendőik akadályozták őket megjelenésükben, mert hisz korábbi nyilatkozataikból tudjuk, hogy a mieink. — Az összegyűlteket értekezlete, melyet mellesleg legyen mondva, a helybeli szolgabíró ur személyesen ellenőrzött, világi elnökül ocskói Ocskay Rezső bucsányi nagybirtokost, egyh. elnökül Praznovszky Mihály jeles írónkat és jegyzőnek Sándorfi Nándor lopassói lelkészt választotta meg egyhangulag. Sok érdekes eszmecsere után pedig elhatározták, hogy a kis elvetett mustármag valóban terebélyes fává növekedhessék, e hó 21-én ismét ugyancsak nagyszabású gyűlést tartanak, és az általános szervezkedésre igen praktikus határozatokat hoztak. — Ha minden választó-kerületben ily rendszeresen szervezett mozgalom indulna meg, akkor a jövő választáskor nem lennénk oldott kévek, hanem tömör sorokban, a győzelem biztos tudatában vonulnánk fel a választó urnához! Adja Isten, hogy úgy legyen! Eljen a néppárt!

Egy jelenről.

A szenici választókerületben — mint onnan jelentik — a nép igazi javát szíven hordó intelligenciája is szintén ily nemes eszmék hordozójának tekintik a néppártot és már legközelebb készül a párt szervezése céljából akcioba lépni és annak módozatait nemkülönbön jövő működését meghatározni. A szép és nemes, de emellett terhes feladat sikeres keresztülvitelére elég garancia ugyan az ügy élén álló férfiak erélye és jártassága, mindamellett — írja levelezőnk — vagyunk bátrak felhívni a figyelmet egy körülményre, mely tan döntő szerepet is vehet. Az akció központját értjük. Ennek székhelyeül, gondoljuk, Sasvart kellene tenni, mely e tekintetben igen sok előnnyel bír kerületünk minden más községe fölött, annyival is inkább, mivel itt egy kath. kör alapítása is van kilátásba helyezve. Azonkívül Sasvár, a felvidék eme Sionja roppant morális erővel hat a mi népünkre. Midőn ezt a taktikai szempontból csak nagynehezen mellőzhető központot a szervező férfiak figyelmébe ajánlanok, kívánjuk, hogy a néppárt szent elveihez méltó siker koronázza ügybuzgóságukat.

Ujdonságok.

Egyházi hírek. *Steklács Nikodem*, nagy-szurányi segédlelkész Nagytapolcsányba helyeztetett át káplánnak. Helyébe *Moravék Boltizsár* ujmisés van kinevezve Surányba.

A nyitramegyei transzverzál vasut. Az Arnóldi-téle vállalkozó cég, mely a léva-holcsi vasut építésére ajánkozott, vett értesüléseink szerint a baseli „Bank für Transportwerthe” című pénzintézetet megnyerte a Nyitramegye által garantírozott, illetőleg garantírozandó 4%-os elsőbbségi költségek finanszírozására, még pedig a következő pénzügyintézetekkel: Pesti Magyar Ke-

reskedelmi Bank, Osztrák Landerbank Bécsben és majnai Frankfurtban az Erlanger et Söhne című banküzlettel.

Miért jött ide a katonaság? Ez most a nagy kérdés, melyre úgy látszik senki sem tud megfelelni. A minisztert interpellálja Hortoványi, hogy mi célra hivatott Nyitrára a katonaság? A miniszter feleli, hogy nem tudja, hanem informáltatja magát, pedig már az interpellációt előzőleg egy napja ott volt a minisztériumban a felcitatált főispán. Itt helyben kérdezi az alispántól Zichy János gróf, minek van itt a katonaság? Az alispán azt feleli, hogy nem tudja s azt sem tudja, ki hívta ide. Kérdeztük Rédeky Géza rendőrkapitányt, de ő sem tudta megmondani, hogy ki hívta ide a katonaságot. Hát ez valóban jó, bizonyára Mokosynyi a városi rendőr rendelte ide, ha már nem akad ura. Avagy már röstellik az igazi okot bevallani, miután a terv nem sikerült? Majd kiderül minden, mi csak egyet látunk, hogy egy bizonyos titkos kéz program-szerűleg táviratozza az „Országos Értesítőnek”, hol volt véres verekedés, azaz hol kellett volna lennie. Így hogy csak egy esetet említsünk, midőn Zichy Zserén tartotta programbeszédjét, abban az órában jöttek meg a budapesti lapok ide s ott olvastuk, hogy Zserén véres verekedés volt. És csakugyan este a Zseréről érkezésként hallottuk, hogy egy pár Latkóczyta közbekeveredett a Zichyisták közé, duhajkodni kezdett, de a képviselőjelölt tapintatos fellelésének sikerült esendbe hozni mindent. Tehát a zseréi verekedés előre volt tervezve s előre megjövendő, mint Falbnak kritikás napjai, de szerencsére nem következett be, mint ezek, éppúgy Kolonban, Udvarnokban Az ellenfél tehát akar verekedést, hogy igazolja a katonaság ittlétét, hogy rongta a választást s mitűn tervei a nép józanságán hajótörést szenvedtek, most zavarában még azt is eltagadja, hogy a katonaságot ő hozatta. Szegyenletes állapot, mely ázsiai despotákhoz illik!

Vagner kanonok, mint a központi választmány tagja, 12-ki választmányi ülésen felszólalt az ellen, hogy Tarnóczy Gusztáv, ki végig korteskedett a kerületen Latkóczy mellett, kiról magok a Latkóczyisták hirdetik, hogy semmi sem „szent” előtte, azaz hogy minden igazságtalanságra képes, hogy ilyen férfi választásnak választási tőlnöknek. Az alispán azt válaszolta, hogy szokatlan eljárás, hogy valaki oly egyéniség ellen felszólaljon, a kinek arra való kvalifikációja van. Es Vagner József, Zamoyski Jenő gróf és Vinez Károly szavazatai ellen csakugyan Tarnóczy lett az elnök. Hát tisztelt alispán ur, nem éppen azt jelentette Vagner kanonok felszólalása, hogy Tarnóczyban a kvalifikációnak sine qua nonja, az elfogulatlanság hiányzik? Avagy a közp. választmány azért van, hogy az alispán jelölje meg neki a választási bizottságot? A nyitrai megyeházon úgy látszik még mindig a Bach-korszakban élnek.

Választási visszaélés. *Abalehotán* — mint lapunknak jelentik — több ottani gazda szarvasmarháját akarta felhajtani a penteki nyitrai

vására, s ez okból megjelentek az ujlaki körjegyzőnél, Bihary Géza urnál, hogy marháik számára marhalevelet allitson ki. Bihary ur kijelentette, hogy csak azon esetben szolgáltat ki marhaleveleket, ha legalább tizen a főbíró urhoz mennek és előtte megígérik, hogy Latkóczyra fognak szavazni. Ezt a jegyző ur a következők előtt mondotta: Bernáth Mihály és József, Burda, Sásik és Lukács s még többek előtt, akik készek ezt a főbíró előtt írásban is megörökíteni. Mint értesülünk ezen választási visszaélés ellen a büntető törvénykönyv 187. §. értelmében, mely két évre terjedő börtönnel sújtja az ellene vétőket, feljelentést tesznek. — Igen sajnáljuk az esetet, de kérlelhetlenül fogunk eljárni, hogy annak a gyalázatos embervadászatnak már egyszer vége szakadjon. A bíróság igazságszeretetében teljes bizalmunk van, s egy néhány súlyos példa majd elfogja riasztani az erőszakoskodókat.

Péchy Tamás a néppártól. Hétfői ülésen a képviselőházban, hol ugyancsak gyakran jön most szóba a néppárt, Péchy ezeket mondotta a többi között: „... Az én hitem szerint napról-napra, még pedig rendkívüli módon terjed a néppárt... Meggyőződésem szerint veszélyesnek soha sem mondtam a néppártot, csak azt mondtam, hogy ilyen nézetek uralkodnak. Mert nem is tartom a néppártot hazafiság szempontjából veszélyesnek. Olyan férfiak állanak az élén ma, akikről tudom politikai működésük idejéből, hogy hazafiságuk kétségbe nem vonható. Ily férfiak kezében léven a néppárt vezetése, azt a hazára veszélyesnek nem tartom”.

Anyagtorlódás a nyitrai postán. A nyitrai postánál — írják lapunknak Budapestről — rengeteg anyagtorlódás lehet. Szegény alkalmazottak. Igazán sajnálom őket. Mult év (1884.) április havában öcsém levelezőlapon tudósított egyről-másról. Természetesen feladta, amint hogy jó magam is feladtam ugyancsak mult év (1894.) szeptemberében egy levelezőlapot Budapestre nagybátyám címére. És? Mindkettő ma, 1895. március tizenegyedikén ért célhoz. A nyitrai postabélyegző homályos ugyan, de kivehető, hogy 1895. március tizedikén történt a továbbiás. Mert kellett ennek az egyiknél tizenegy, a másiknál hét hónap mulva történnie, ki tudná megmondani? Mely tisztelettel *Venczell Géza István*, jogszigorló.

Sorozás. Az érsekújvári járásban f. március hó 6—11-ig Nagy-Surányban megtartott ujoncozás eredménye a következő: A három osztálybeli ujoncok összes száma 651. Ebből besoroztatott összesen 76. É. p. I. korosztályból 76, II. korosztályból 14, III. korosztályból 9. Póttartalékba I. korosztályból mint családfentartó 1, III. korosztályból 11. Fegyverképtelen 155. Töröltetett 10. Elmaradt az ujoncozástól igazoltan 22, igazolatlanul 32. Visszahelyezett 323.

Áthelyezés. Wunder Károly, nagy-tapolcsányi állomás főnök Budapestre lón berendelve, helyébe Szt uhlik János neveztetett ki Budapestről.

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Melanie.

Irta: Gramling Kornél.

Tizenhat éves barna kis leány volt. Oh ebben a kifejezésben minden meg van mondva. *Tizenhat év!* A poetikus fiatalok legszebb éve. Az a kor, mikor még rózsaszínű a világ s a barna fejskében ezer titkos vagy zsibong; az a kor, mikor a szív először kezd dobogni s minden dobbanása egy titkos, edes érzés; az a kor ez, mikor még egy fehér atlasz bál ruhá kéjes örömet ököz, mikor az „O” köszöntése elfeledteteti, hogy kettejükön kívül még más ember is van a világon.

Az aztán már nagyon keveset számít, hogy ez az „O” minden három napban változik s néha hazánk földmivélelet mozdítja elő, néha pedig a porlekedő atyafiakat van hivatva celhoz vezetni.

Melanie nagysám (mert ha nem akarom magamra haragítani, okvetlenül így kell neveznem) éppen azon a ponton volt, hogy ideált változtasson. A régi ugyanis állásba lépett s elhagyva a hegyes-völgyes városkát, nem adott többet életjelt magáról. A tizenhateves nagysámok számára pedig még nem találtak fel a türelmet és epekedést. S ez a változás nem történik nagy nehézségekkel. A szegény, a poeták által agyonzaklatott szív

nem reped meg, a fekete szemek nem esnek be a sok sirástól, s esodalatos, éppen oly jól izlik azután is az ebéd, mint annakelőtte.

A változásról legfeljebb egy kissé nedves zsebkeendő mesélhetne diskret dolgokat. S a barna fejskében is (mert én itt még mindig egy barna kis leányról írok) csak annyi változás történik, hogy ezentúl az új „O” köszöntésére felejtí el a világot.

Tehát amint már fentebb bátorokdtam említeni, Melanie nagysám ideált változtatott. Az elcsapott ficsur helyébe többen voltak kandidálva s Melanie nagysám nagy zavarban volt, hogy melyiknek adjon elsőseget. Mert kerem mindenkinek volt valami jó tulajdonsága, melyek között nem utolsó helyet foglalta el a szép fekete bajusz, vagy a puzsi csalogató csipetnyi szakál. De mert egy olyan kis leányszívben *egyszerre* nem fér el több ember képe (legalább így mondják) okvetlenül választani kellett. Ezt különben egy véletlenül eljettt szavában említette is Melanie nagysám s ugyancsak volt igyekezet az udvarlók nagy táborában.

Minek tagadjam? Az udvarlók nagy seregében ott voltam én is. Es mint mindenik, úgy reméltem én is, hogy a választás rám esik. Ezen reményemre alapos okaim voltak. A bájos, az egyetlen vagy negyszer vetette rám bábajos szemű s vagy hétszer tüntetett ki azzal, hogy új ruhában nekem mutatta meg magát először. Ennél többet pedig egy tizenhat éves nagysám nem tehet.

Hogy azonban győzelmem annál biztosabb legyen, iparkodtam megnyerni szövetségessül a mamát. A mamák pedig az udvarlók szemből nagyon hasonlítanak a Tridaena Gigáshoz. Men-nél jobban ostromolja őket az ember, annál jobban összehúzzák kagylóikat s szertemetszik a sóvárgó fiatal emberek reményeit. Ez esetben azonban egy üres lapra feltettem minden reményemet s erős ostrom alá vettem a mamát.

Igazán unalmas és felháborító — szoltam egy szép délután az éltes matrónához — hogy ezek a lapok ki nem fogynak az anyós élcekből. Ha ezekből ismerne meg az ember az anyósokat, azt hinné, hogy mind Szegedről szöktek meg a boszorkány-égetés elől. Pedig eljárásuk nagyon természetes és érthető. Csak nem dobják oda leányukat az első jött-mentnek? S ha férjhez is adják őket a természet törvénye szerint, a mennyiben a vér soha sem válik vízzé, nem szűnik meg szülői joguk, sőt kiterjed az a vökre is, mint leányuk férjére. En szavamra állithatom, mindig ellensége voltam az anyós-históriáknak.

Egy hálás pillantás a mama részéről megnyugtató, hogy jó helyen kopogtatok. S mikor aztán belemelegedve vad haraggal elítéltem azokat az írokat (sajnos magam is azok közé tartozom, de bocsánat bűnös fejemenek, az ember ilyen esetben fűhöz-fához kapkod) a kik a hölgyeket csak addig részesítik figyelemben, míg rajtuk van a fiatalág himpora, láttam a mama arcán, hogy győzelmem bizonyos. Jutalmamat mindjárt ki is osztotta Melanie nagysám, amennyiben a mama

Zichy gróf körútja. Szerdán reggel 5 kocsin indultunk Gyimes felé — írja levelezőnk — s már elindulásunk előtt hallottuk, hogy Balogh János Holicsról ide rendelt szolgabíró tervez valmit ellenünk, de hát nem az ő akarata teljesült. Már Kolon előtt várt bennünket a ghymes bandérium, a ghymes népi zászlók alatt, a koszorus leányok ünnepi ruhában felöltözve, s bokretakkal kezükben, a melyekkel képviselőjelöltünket megajándékozták. A kíséző nép miatt s a zászlósok miatt, kik részben lovakon, részben gyalog kísérték bennünket, csak lassan haladhattunk. Ghymesre érkezve Kabina lédeci plebános pár szóval üdvözölte a jelöltet, utána a jelölt és Zelenyák János néppárti képviselő beszélt nagy éljenzések közt. Balogh János főbíró látva a nagy lelkesedést, melylyel a ghymesiek gróf Zichyt fogadták, meghatottságában egészen megelégedezett a mi tiszteletünkre rendezendő ellentüntetéstől, de e feledekenységét gr. Zichy megakarván jutalmazni, őt valamint a katonaságot is megéljenzette. Csak Bacskády uram keservében oly huzarköppessel tisztelte meg a menetet, mely becsületére vált volna akár melyik pártcaai trogárnak. Innét Neveren és Lédecen keresztül, banderistáktól és koszorus lánykáktól kísérvé érkezünk Ghymes-Kosztolányba, ahol diadalkapual tisztelték meg jelöltünket s köszönetüket fejezték ki gr. Zichynek, hogy személyesen szíves volt őket meglátogatni.

A vöröstollasok között Boros Marcellt pillantottam meg, a ki mint hallom, Ghymesre tette át lakóhelyét, persze csak a választási időtartamra. Nem is hittem volna, hogy oly ügyes távgyalogló, mert míg mi kocsin Ghymesről Kosztolányba érkezünk, addig ő ezt az utat tédig erő hóban tette meg. Ebéd után, a melyet a lédeci plebános ur vendégszerető házában elköltöttünk, Zsére felé hajtottunk. Zsére határan már ott várt minket a banderium s egész Zsére község aprajagya zászlókkal s a koszorus lánykák ünnep-lőkben várták a képviselő-jelöltet, akit ismét szép bokretával ajándékoztak meg. Zsérere érkezve igazán megható látványnak voltunk tanui. Több gazdagabb községben megfordultam s mindenütt nagy óváciakkal fogadtak, de oly telkesen és fényesen egy se, mint e különben szegény község. Három diszkaput emeltek szeretett képviselő-jelöltük tiszteletere a zsereiek, s a buzgó plebános büszkén jelentette gróf Zichynek, hogy negy-öt Latkóczystán kívül a többi mind az övé. — Csütörtökön Darászt, Szalakuszt, Menyhét, Csáport, hol dr. Pulmann plebános üdvözölte, Cabajt, Köröskényt látogatta meg a képviselőjelölt, este pedig egy-két napra Budapestre távozott.

A hivatalos műlekedés. A hivatalnokok serege járja be a falukat, máskor alig ismert nagyságok hirdetnek jobbra-balra kormány-párti politikát a választóknak. Az állatorvos, az erdőgondnok, a végrehajtó, az adóisztek és az irnokok raja kapacitál, iszik és fizet, ha lehet, ha nem lehet, fenyegetőzik, hogy egy-egy voksot szerezzen a hivatalos jelöltnek. És mindenik remél érdemeket szerezni, mert mindeniknek leg-

parancsára egy tearóza bimbóval örvendeztette meg elfáult szívemet.

De mit tehetek én arról, hogy ezen idő alatt konkurrens-eim sem pihentek s míg én a mama szívét dicsőségesen megbódítam, ők a leggyalazatosabb aknamunkát folytattak ellenem Melanie nagysámmal, kit éppen nem hatottak meg tudós fejtegetéseim a mamákról s azok leányairól. S mikor aztán észretérve én is Melanie nagysám kis szíve ellen fordítottam hódító hadjáratomat, már késő volt. Mert méltóztatának elhinni, hogy az udvarlás nem egyéb egy jól kigondolt stratégiai támadásnál. Micsoda neveltséges semmisséggé törpül Napoleon minden furfangja ahhoz képest, amivel egy szerelmes el. Szerelmi vallomásomra egy kurta „nem” volt a válasz.

Uraim tudják önök, mit jelent ez a szó, hogy „nem”? Ezt a szavát a gondviselés csak azért találta ki, hogy a világ megérdemelje a *sivalomcölgy* nevet. Ebben a szóban benne van minden keserv, minden kárhozat. Ez a szó becsapja a szerelmes előtt az ajtót, s kilöki őt a sötét, a kietlen világba. És miként Belzebub, úgy ez a szócska is ezer alakban kísért a világon. Hol mint intő, kéri szó csak percekre halasztja el a kéjt, hol pedig a fenntebbi értelemben a kétségbeesést vonja maga után. Ha a tudós hácsik meg akarják alkotni a legrövidebb világnyelvet, csak a „nem” szócska alapján építsenek s igyekezetüket siker fogja koronázni.

Hiába való volt a mama elleni újabb ostromom. Melanie nagysám nem egedett. S tudják

alább is egy vicispánság van igerve — a választás előtt. Választás után majd úgy járnak, mint a mult számban közölt Koch járt Latkóczyval 1885-ben. Van ugyanis egy jó közmondás, mely szerint az okos ígér, a bolond örül. Nekünk ugyan ahhoz kevés közünk van, ha most a főbíró karofogva jár Koromzsayval s ha Bezányi maga csodalkozik, hogy a főjegyző hogy szorongatja kezét, meg hogy a jó Bokros Pali bácsit, akinek oly nehezére esik megyeházára is jutni, most kiküldik faluzni az esztergomi főkáptalannál viselt tisztségének színhelyére, de az ellen szót emelünk, hogy a hivatalnokokat ilyen célra használják. A kiknek a törvény őreinek kellene lenniök, azoknak nem szabad másokat tanítaniök a törvény, a fegyelem kijátszására. Különbén a választás után sok kérdésünk lesz a megye uraihoz; mert náiuink a választással nem fog végződni — a lelkesedés.

Azoknak, kik eddig „Katholikus névvel” ellenünk korteskedtek, mintha jelen küzdelmünk nem is a hívő katolikusok harca volna a vallási destruktio ellen, hanem csak egy két magnás sportja a kormány ellen, tehát azoknak megnyithatja a szemét a következő távirat, melyet lapunk zártakor vettünk:

Dr. Tóth János szerkesztő urnak. Nyitra.

A pápa ő Szentége Zichy Nándor és Eszterházy Miklós Móríc gróf urakhoz *köszönő levelet intézett eddigi működésükért és a néppárt megalakításáért.* Kérem ezt lapjában nyilvánosságra hozni. (Következik az aláírás)

Az egyház feje szólott tehát, ki minden tekintetben több hitelt érdemel, mint Tarnóczy Gusztáv, aki hogy vallás dolgában szegénye még nagyobb legyen, nem állja bevallani katolikus népünk előtt. A néppárt viaskodás a kormányval szemben, tehát nem pusztán politikai harc, hanem küzdelem a hitért, mert a keresztévség közös feje eddig még sem Apponyi Albrethez, sem Ugron Gáborhoz nem intézett köszönő levelet, mert az egyik a magyar katonai akademiát, a másik a perszonalmiót sürgeti az országházban. A szent-zék csak vallási kérdésekben nyilatkozik, s ha az szól, *mindentörök, aki még hívő katolikusnak akar tartatni, lelkiismereti többletsége azon jelölt mellé állani, ki nem a vallási rombolás, hanem hitünk védelmének híve.*

Alsó-Zobori közbirtokosság. A folyó hó 10-en megartott választmányi ülés egyik fő-tárgyát képezte a megüresedett pénztárnoki állás betöltése. Csernyánszky Lajos választmányi tag, a közbizalomnak engedve, a felajánlott pénztárnokságot elfogadta. Kimondatott, hogy a esz-dijakra vonatkozólag kiállított nyugtak legközelebb beváltassanak; a pénz beszedésével az abban eddig is eljár Mikulik városi kézbesítőt a pénztáros bizta meg. A közbirtokosok felkeretnek, hogy a nevezett által felmutatandó nyugtakat még e hó folyamán beváltásák, nehogy a folyó kiadások eszközlése körül fennakadás történjenk.

József ünnep Nagy-Tapolcsányban. F. hó 19-en Tapolcsányban nagy ünne-

önök uraim, mit jelent az, ha egy tizenhat éves nagysám nem enged? Ez az emberi nyelvre leforditva körülbelöl annyit jelent, hogy fel is ut, le is ut.

Kénytelen voltam hát visszavonulni egy fonyadt rózsabimbóval és egy még fonyadtabb szívvel, átadva a küzdéért más szerencsésebb hálandóknak, a kiket egészséges logikájuk rávezet, hogy először Melanie nagysámmal legyenek tisztában s csak azután igyekezzenek megnyerni a mamát.

Sziporkák.

Magyar író, német író. Egy társaságban — írja a „Pécsi Közlöny” — A. ur erősen vitatta, hogy a budapesti német író csak olyan, mint a ki magyarul ír s köztük a nyelvök miatt semmi különbséget nem lehet tenni. Erre B. ur a következő megjegyzést tette:

— Mégis óriási közöttük a különbség!

— Ugyan mi hát? — kérdi A. ur.

— Csak az, hogy a budapesti német író, ha jubilál, akkor alapítványt tesz; ha pedig a magyar író jubilál, annak gyűjteni kell, hogy legyen miből megélnie.

pélyre készülnek az ottani katolikus hívek. A ritka buzgóságu Jantausch Pál, ottani volt segéd-lelkész rövid idő alatt 300 frtot gyűjtött össze a nép legszegényebbeinek adományából. Ez ősz-szezen remek „Sz. József-szobrot csináltattak Münchenben, melyet f. hó 19-én fognak beszentelni. — Kérjük tapolcsányi hitfeleinket, hogy ez ünnepnapon imádkozzanak buzgón Szent Józsefhez, a katolikus egyház patrónusához, szent-vallásunk másnap leendő nyitrai diadaláért.

Milyen nagylelkű! T. lapársunk a „Neutraer Zeitung,” melynek 10) előfizetőt ígértünk, ha csak egy esetet hoz is fel arra nézve, hogy a kath. egyház érvényesen kötött és consumált házasságot valaha felbontott volna: most kétheti keresés után előhozakodik I. Napoleon első házasságával és az 1879-ben érvénytelennek talált monacoi herceg házasságával, midőn t. i. Hamilton Maria monacoi hercegnő elvált férjétől. Ha csak ez hiányzott t. kolléga, úgy eljöhett volna bátran hozzánk, mi szolgáltunk volna még vagy 200 hasonló esettel Kutschker nagyméretű Egyház-jogából; hol megolvashatta volna, hogy Napoleon házassága az illetékes lelkész hiánya miatt, nem felbontatott, de már eredetében volt érvénytelen. A másik előráncigált példa meg eléggé ismeretes a közelmúltból, hogy a beleegyezés hiánya miatt volt érvénytelen, mert a hercegnő amikor csak szerét tehetette, megszökött férjétől s hogy magyarán fejezzük ki magunkat, mindannyiszor szandárokkal kellett visszavinni. — Ezek felemlitése után aztán nagylelkűleg kijelenti lapársunk, hogy nekünk a 600 frtot (100 péld. előfizetési árát) nagylelkűleg elengedi. — De nem oda Buda! Nekünk nem kell kegyelem. Rukkoljon ki a bizonyítékkal. Ne higgye, hogy nálunk csak egy penészedik a 600 frt, hogy azt csak úgy könnyelműen „Paar-Uupaar” módjára veszélyeztessük. Nekünk bizonyíték kell, érvényesen kötött s felbontott házasságot követeltünk, vagy pedig visszavonást. Mert nem szeretjük azt, ha ügyvéd emberek kávéházi jogtudósok gondolkozás módja szerint igazodnak. Grünfeld ur úgy tudjuk ügyvéd, s tanulta az egyházjogot Konek szerint, s tudhatná, hogy a budapesti egyetemen évtizedek előtt és most is azt tanítják a jogi fakultáson, hogy a kath. egyház előtt a házasság felbonthatlan (Nézzé meg Antal Gyula egyetemi tanár 1894-iki Konek kiadását ott 539. lapon megtalálja, hogy nálunk a házasság felbonthatlan). Ha pedig azt nem tanulta az egyetemen, akkor meljen ismét Budapestre és kérje vissza céltalanul elpöcsékolt tandíj-pénzét.

Az állami anyakönyvek Sárosban. Sárosvármegye közigazgatási bizottsága is foglalkozott már az anyakönyv-ügygyel. Ott is a pénzkérdésben akadtak fel. A megye az amegy is magas állami adokon kívül mintegy 50—80%-nyi megyei és községi pótdadókkal már is tul van terhelve, újabb áldozatokra nem kötelezhető. A kérdést tehát Sárosban is csak oly módon oldhadják meg, ha a vármegye közönsége magára vállalja az anyakönyvvezetési teendők ellátását saját közzegei által. Ime állami anyakönyvvezetés a *köz-ségek kasszájára!*

A városi kör, miután utóbbi időben már alig 5—6 tag látogatta csak, legközelebb szét fog oszlani.

Vág vizét erős jégpáncél fedi, a koesi közlekedés egész vonalon akadálytalanul folyik, írják lapunknak Negyedről. Gútanál az első jeg torlódását lékveréssel gyengítik. A vágparti lakosság nagy aggodalommal néz a víz lefolyására.

Sasvart új takarékpénztár alapítása van alakulóban. A takarékpénztár már régóta hangoztatott általános óhajnak, valamint több, a nép anyagi helyzetének javulását szíven viselő barátja — köztük első sorban Klapka Antal bérleti jószágigazgató — nemes intenciójának megvalósítása lesz. Az intézmény egyedül a nép érdeket tartja szem előtt. 500 negyven forintos reszvény lesz kibocsátva a nép közé jelzés végett. Kamat a törvényes 6%. Az általános érdeklődés, valamint az alapítók iránti bizalom teljes sikert és gyors felvirágzást ígér.

A katolikus egyletek jegyzéke. Az összes magyarországi katolikus egyletek jegyzékét ohajtana elkészíteni a Szent Istvántársulat által kiadott „Társulati értesítő” szerkesztősége. A teljes és kimerítő statisztika a közélet, köztevékenység minden ágazatában szükséges. Nekünk meg manapság *fültetlenül* szükségünk van erre. Számba kell venni erőnket, tudnunk kell: hányan vagyunk, hol élünk és mozgunk, minő eredmény

kiserte eddig működésünket? Csak ha ezzel tisztában vagyunk, mehetünk tovább, fejthetünk ki sikeresebb, mert rendszeres tevékenységet. Bizalommal kérjük tehát a kath. egyeteket vezetőit s akiknek tudomásuk van egyáltalán kath. egyeteki létezéséről, sziveskedjenek minket egy levelező lapon lehetőleg *mielőbb* értesíteni a következő pontokra nézve: 1. Az egyet hivatalos neve. 2. Vannak-e megerősített alapszabályai. 3. A főbb tisztviselők neve. 4. Van-e saját helyisége. 5. Tagjainak száma. 6. Alapvagyonja és évi jövedelme. Egy nagy és fontos munkában kérjük olvasóink s a kath. egyeteki szives közreműködését s reméljük, keresünk nem fog a pusztában elhangzani.

A pozsonyi hizómarhavasár. A nyitramegyei gazdasági egyesület megkeresése folytán Pozsony város tanácsa a felsőmagyarországi és a dunántúli gazdákat egy Pozsonyban e hó 17-én d. e. 11 órakor az ottani városház termében értekezletre hívta össze, mely alkalommal a pozsonyi kiviteli hizómarhavasár reaktíválása érdekében teendő lépések fognak megállapítani. A nyitramegyei gazdasági egyesületet az értekezleten a következő tagok fogják képviselni: Aitner Ferenc, Benkeő László, báró Berg Günter, Benkeő Béla, Bárány Mihály, Czocher Béla, Engel Henrik, Eyssen Manó, Emódy József, Fuchs József, Gerstl Gyula, Klapetek Ferenc, ifj. Ocskay Rezső, Prenoszil Odón, Paray Sándor, Rudnyánszky György, Rovara Frigyes, herceg Sulkovszky Sándor, Sztankovits Ferenc, Szaudtner Ernő, Szirányi György, Weisz Zsiga.

Veszedelemes örült. Halász Ferenc volt dunai hajótársasági uszályhajókormányos, jelenleg negyedi lakoson, örültségi roham ütött ki. Mult éjjel 13-án a lucskos időben kiabálva, őrgöngyve végig szaladt az utcákon. Neje óhajtására a járási főbíró a nyitrai kórházba való elszállítása iránt intézkedett.

Gabonaárak f. hó 15-én a nyitrai piacon. Arpa 6:20—6:50 frt, buza 6:20—6:40 frt, rozs 5:20—5:30 frt, zab 6—6:10 forint, tengeri 6:30—6:50 frt, bab 8 frt metermázsánkat.

Telefon.

Caicamányi J. Uj-Kigyós. Még csak az kelte, hogy mi a hír beküldőjét megüvezzük. Lehet, hogy a hír kellemetlen volt valakire, de a beküldő nevét mindaddig immanitás védi, míg valótlanoságot nem állított. Addig a szerkesztő a saját személyével köteles őt megvédeni. Csak a sajtóbírósnál kell megnevezni, s még ott sem feltétlenül.

Reklamáló közönségünknek. Ha lapunk valamely száma elvész a postán, figyelmeztetjük t. olvasóinkat, hogy a postahivatal azt díjtalanul maga reklamálni köteles; még pedig a postán rendelkezésre álló úrlapokon. Ha ezt megtenni vonakodnék, kérjük a panaszkönyvet és jegyzék fel ott esetleges kifogásaikat. Így elejét lehet venni azon esetleges mulasztásnak, mely netán magát a postahivatalt terheli.

Török és Benyák uraknak. Kis türelmet kérünk, míg a választás lezajlik.

M. I. Köszönjük a szives figyelmeztetést, minden ugy történnék már régen, amint ön írja. A küzdelem óriási, mert nekünk nem a választókkal — hisz azok a mieink — hanem a kormányhatalommal kell megküzdenünk.

Kis-Baábra. Csak március hó 12-éről és 13-áról kelteztet leveleit vettük. A „tiz nap előtt” küldött sorairól nem tudunk semmit. Üdvözlét! A viszontlátásra az uránál!

Nagy-Kosztolány. Ellenkezőleg, nagyon kérjük, hogy az ottani vidék eseményeit és társadalmi mozgalmait sziveskedjék jelezni lapunkban.

Néverre és Ócsára (Közönségünk). Ilyen szenvedélyes hangon irt nyilatkozatokat semmi körülmények között sem tehetünk közre lapunk hasábjain. Megengedjük, hogy az illető megérdemelte, de ez az önk magán dolga, végezzék el maguk között. A mi közönségünknek ahhoz semmi köze.

Árverési hirdetés.

A nyitramegyei **Nagy-Kér** községben létező s az esztergomi érsekség vagyonához tartozó szilárd anyagból épített

nyitravizi négykerékű malom-épület

minden hozzátartozó kül- és belsejével, beltelkével és hozzá csatolt cirka $4\frac{1}{2}$ k. hold földterülettel együtt a jelenlegi állapotában örök áron nyilvános árverés útján el fog adatni.

Az árverés **március hó 28-án délelőtt 10 órakor a primási cétényi intézői irodában** fog megtartatni, megengedtetik azonban, hogy az alább meghatározott bánatpénz melléklése mellett zárt ajánlatok is benyuj-

tathatnak, melyekben azonban az ajánlat összegének számokkal és betűkkel érthetően kiírva kell lennie; az ekként fel nem szerelt és le nem pecsételt ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak; ezen ajánlatok az árverés napján az árverés megkezdése előtt az árverező bizottságnak nyújtandók be.

Az elárverezendő tárgy kikiáltási ára 9,850 frt. Az árverésben részt venni kívánók ezen összeg 10%-át tartoznak az árverés megkezdése előtt az árverező bizottságnál folyó értékű készpénzben letéteményezni, mely bánatpénz azonban a legtöbbet ígérőnek kivételével nyomban az árverés után, mind az árverésben részt vevőknek, mind a zárt ajánlattevőknek vissza fog adatni.

Az árverés feltételei a primási cétényi gazdasági intézőségnek kívánatra bármikor betekinthetők.

1895. évi március hó.

1—3

**Az esztergomi érsekség
Salló-Drégely uradalmi főtisztvisége.**

Árverési hirdetmény.

A nyitrai püspökség részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a tulajdonához tartozó következő ingatlanságok:

1. Krakován községben levő 2200 frtra becsült koresmaépület a hozzá tartozó mézszárszékkel és kerttel együtt.

2. ugyanezen község határában fekvő, 4000 frtra becsült vízi malom hozzá tartozó kerttel és vízjoggal együtt;

3. ugyanezen község határában fekvő 1700 frtra becsült káposztás föld, f. évi március 27-én délelőtt 10 órakor Krakován község házában;

4. továbbá Osztró községben levő 1800 frtra becsült koresmaépület és mézszárszék f. évi március hó 27-én délután 3 órakor Osztró község házában;

5. Trebete községben levő 2000 frtra becsült koresmaépület és mézszárszék f. évi március hó 28-án délelőtt 10 órakor Trebete község házában;

6. végre Mocsonok községben fekvő 1600 frtra becsült ugynevezett „Mézszárszék-épület”;

7. ugyanezen községben levő 100 frtra becsült kovacsruház-épület f. évi március hó 30-án délelőtt 10 órakor Mocsonok község házában tartandó

nyilvános árveréseken,

becsáron vagy azon felül a legtöbbet ígérőnek eladatni fognak.

Árverési feltételek Bohunka Géza urad. ügyész Nyitran, megyeháza 9. sz. a. levő irodájában, továbbá P.-Vogyeradon az uradalmi intézőségnek illetve Mocsonokon az uradalmi számtartósnak betekinthetők.

A nyitramegyei gazd. egyesület

Bende Imre nyitrai megyei püspök ur ó méltósága hozzájárulásával

albérletbe adja

1895. január hó 1-től 1896. december 31-ig számított két (2) évre

a Negyed község (Nyitram.) határában fekvő

700 magyar hold

nagyságu kaszállónak és legelőnek egyaránt kitéhető Csoványos nevezetű

RÉTET.

A zárt ajánlatok egy ezer frt (1000) kötbér kíséretében e hó 20-ig a nyitramegyei gazdasági egyesület titkári hivatalához küldendők, hol a szerződési feltételek — melyek az albérletre nézve kötelező erővel bírnak — megtekinthetők.

Nyomatik Hussár István könyvnyomdájában Nyitran.

FEJÉRMEGYEI NAPLO

politikai, társadalmi és közgazdasági közlöny.

Megjelenik hetenként 4-szer: hétfőn, csütörtökön szombaton este és szerdán d. e.
Kéziratok nem adnak vissza.

Felolvas szerkesztő: **BONITZ FERENC.**
Kiadótulajdonos: **MILLER JÓZSEF**

A néppárt reviziót követel!!

A néppárt programja.

A mi programunk nem gyűlölet másképp hívók iránt, nem antiszemitizmus, nem a tőke, sem a bírtok megtámadása; az a jog és igazság, a méltósság programja, a keresztény szeretet, mely annál nagyobb, minél ügyefogyóttabb, minél szegényebb az, akit felkarol.
Mi más utját a boldogulásnak nem ismerjük. Adja Isten, hogy ezen az úton találkozunk!
Zichy N. gr., Esterházy M. M. gr

A magyar NÉPPÁRT hivatalos közlönye.

A magyar nép érdekeinek és jogainak bátor védelmezője.

A Keresztény Magyarország előharcosa.
A kereszt-szocializmus és közgazd. terjesztője.

A kath. körök és a néppárt szervezőbizottságok nélkülözhetetlen irányadója

Főmunkatársai: Zichy Nándor gróf, Esterházy Miklós Móric gróf, Ifj. dr. Zichy János gróf, Marsovszky Endre dr., Otcaska Károly dr., Kálmán Károly, Gyürky Odón dr., Mihályfy Akos dr., Major Ferenc dr., stb.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt.
negyedévre 1 frt 50 kr.
1 óra 50 kr. egyes szám 5 kr.

Üzleti jelentés.

Van szerencsém t. c. vevőim becses tudomására juttatni, hogy a 22 év óta helyben álló **úri divat-, diszmű- és cipő-áru-üzletemet**

Biff János úrnak, az 1829. óta fennálló Biff Mihály pozsonyi cég eddigi munkatársának átadtam.

Az eddig irántam tanusított b. jóakarataikat igen megköszönve, tisztelettel kérem, hogy azt utódomra is átruháznai méltóztassanak.

Kiváló tisztelettel

Pach Manó.

Hivatkozással fenti jelentésre, bátorodom a t. c. vevők becses tudomására juttatni, hogy

PACH MANÓ úr
jó hírnevű üzletét

igen kedvező feltételek mellett megvettem, és most azon helyzetben vagyok, hogy az

átvett árukat a beszerzési áron alul is eladhatom.

A főszlyt mindig arra fogom fektetni, hogy **csakis jó minőségű**

és legújabb divatú készítményeket

készleten tartsam és *igen mérsékelt áron* elárusítsam. — Nagyobb bevásárlási utazásomból már visszatértem, és most

mindennap különböző ujdonságok

érkeznek be. — Tisztelettel kérem a t. c. vevőket, hogy becses bizalmukkal szerencsétlenni méltóztassanak, és én igyekezni fogok, hogy azt gondos és szolid kiszolgálás által kiérdemeljem.

Kiváló tisztelettel

1—2.

Biff János,

Megye-utca, a „Nyitrai Takarékpénztár”-ral szemben.